

**Милимир Лукић,
Носилац дипломе високих студија
Универзитета Париз 1 Сорбона**

UDK 336.6.
(прегледни чланак)

Повереник рачуна

Резиме

Физичко лице са професионалним образовањем уписано на листи састављеној од регионалних комисија, чија је мисија да контролише књиговодство друштва, да га потврди и да верификује да се животи друштва одвија у регуларним условима. Њему је ипак поверен задатак у оквиру послова узбуне.

Повереник рачуна се именује од опште скупштине друштва на шест година, али је позив само од суда. Мисија повереника рачуна може бити извршавана самостално или у оквиру друштва повереника рачуна. Занимање повереника рачуна је једна слободна професија.

Кључне речи: повереник рачуна, слободна професија.

Увод

Амбиција овог текста, је да приближи начин организовања и функционисања органа контроле у западном трговачком праву, са посебним освртом на француско привредно право.

Значај ове материје у савременом привредном праву превазилази националне оквире државе. Свесни ове чињенице, чланови Европске Уније су усагласили став да по овом питању имају што мање различитих решења у националним законодавствима. Хармонизација привредноправних система држава чланица је постав-

љени идеал, који су ове државе манифестовале и утемељиле споразумом названим ¹⁾Уговор из Рима, чијим чланом 54. се изражава тежња за ... *опшћиним програмом за укидање сметњи слободи оснивања које постоје унутар Заједнице*. Савет Европске Уније са истим циљем доноси директиве. До сада је у материји друштава објављено више директива, од којих **Осма**, (DIR n° 84/253) усвојена 10. априла 1984. године, прецизира услове које морају задовољити физичка или правна лица, да би извршавала функцију **повереника рачуна**. Важно је напоменути да су готово све државе Европске Уније ускладиле своје националне прописе са поменутом директивом.

Модел организације ових органа контроле је у свом принципу изврстан, јер је плод историјске еволуције њихове самосталности и практичне потребе субјекта, као што су: акционарско друштво, мањински и већински акционари, трећа лица, као и сама држава.

Истинитост информација за коју су повереници рачуна задужени, представља темељ развоја једне стабилне економије. Дакле, ако се то постави за циљ, онда је независност органа контроле мера која ће одређивати степен успеха овог циља.

Корист од органа контроле (повереника рачуна). Повереници рачуна су физичка лица са професионалним знањем, којима је стављено у дужност да контролишу рачуноводство друштва, да га својом контролом овере. Уопштено говорећи, они су ту да потврде да се живот друштва одвија у регуларним условима.

Законом о друштвима је предвиђена обавеза да свако акционарско друштво има најмање једног повереника рачуна.²⁾

Корист органа контроле је неспорна, иако није очигледна. Акционари који одобравају рачун на седници опште скупштине нису у стању да се увере да он одражава право стање пословања друштва. Уобичајено, они немају ни времена ни неопходна овлашћења да то чине. Штавише, индивидуална провера носи опасност која се огледа у спутавању функционисања друштва и ризиковања да тајне пословања изгубе тај квалитет. Према томе, Закон о друштвима је одобрио акционарима само право на информисање, али је ставио у дужност органу контроле са професионалним квалификацијама да потврди рачун у своје име. Ово лице се назива повереник рачуна, који у свом ужем смислу представља орган контроле. Израз контрола се овде користи као синоним *надзора* и *провере*, а не у смислу доминације овог органа. Контрола је превасходно организована у интересу акционара. Она им омогућава изгласавање одобравања или одбијања рачуна користећи претходно проверене и тачне информације, које су им саопштене од управљача друштвом. Интервенција повереника рачуна је посебно потребна у погледу мањинских чланова друштва, лако уклоњивих и подозривих према управљачима који могу потценити њихов интерес у корист већинских чланова.

1. Traité de Rome

2. Code des sociétés; Loi n° 66-537 du 24 juillet 1966

Контрола представља такође корист и за управљаче којима је стављено у дужност да утврде рачун. Без сумње, повереник је позван да објави нерегуларности или нетачности, што никада није пријатно за одговорна лица. Међутим, рачуноводство постаје један инструмент управљања. Повереник рачуна је у стању да саветује управљаче да на најбољи начин воде рачун, како би што боље омогућили развој друштва. Такође, он може скренути њихову пажњу на нерегуларности, које се тичу правила јавног поретка. Присуство оваквог специјалисте је према томе и одређена сигурност за неискусне управљаче.

Најзад, контрола је изузетно важна и за трећа лица, која намеравају да уговарају са друштвом или стичу акције које је оно емитовало. Ова лица морају знати стварну ситуацију њиховог саговорача. Они се не морају бојати биланса или рачуна, иако је он састављен од самих управљача. Чињеница да су ови документи били проверавани и потврђени од повереника рачуна, даје им убедљиву и значајну чврстину. Поред осталог, како је мисија повереника стална, ова лица ће бити упозорена у случајевима кад се ситуација друштва мења. Озбиљна контрола рачуна може, дакле, обезбедити друштву прибављање кредита под повољним условима, јер она приказује стварну солвентност друштва.

Контрола, такође, олакшава функционисање финансијског тржишта, јер темел поверења штедиша почива на објективној информацији.

Место повереника рачуна у друштву. Повереници рачуна заузимају засебно место у друштву.

Најпре, они се разликују од рачуноводствених радника којима је стављено у дужност свакодневно вођење рачуна, и од рачуноводствених експерата који осигуравају његову ревизију. Ова лица су везана са друштвом уговорним односом,³⁾ *док је повереник рачуна у законском односу*. Његов задатак се не састоји у поновном раду већ урађеног рачуноводства, где би проверавао све његове детаље, већ само у истраживању да ли је оно истинито и регуларно и да ли оно даје верну слику имовине и остварених резултата друштва.

Повереници рачуна се разликују од других органа друштва као што су управни одбор или директоријум, јер они немају никаква овлашћења у управљању друштвом и не смеју се ни на какав начин у њега мешати.

Повереници рачуна и надзорни одбор немају исту улогу. Надзорни одбор не контролише само рачуне друштва већ и управљање над њим, верификујући једно-времено његову регуларност и целисходност. Насупрот, повереници рачуна се морају сместити у домен рачуноводства остављајући по страни управљање над друштвом. Они немају за задатак да објављују грешке које се начине у процесу управљања, до момента док оне не производе никакве правне и рачуноводствене нерегуларности.

3. Professeur Yves Chapat à l'Université de Paris I (Pantheon-SORBONNE), Droit des sociétés; Professeur Yves Guyon à la Faculté de droit de l'Université de Paris I (Pantheon-SORBONNE) Droit des affaires, tome 1;

Повереници рачуна се разликују без икаквих тешкоћа од повереника улога. Њихова мисија је стална и општа, док повереници улога имају за једини задатак да верификују процену улога у натури, који су предложени од акционара приликом оснивања друштва или повећања његовог капитала.

Насупрот, тешко је разликовати поверенике рачуна и цензоре. Ови последњи органи нису предвиђени Законом о друштвима, али они постоје у извесним друштвима. Њихова мисија се састоји у верификовању рачуна и осигурању да управљачи уважавају статут. Она је врло блиска мисији коју обављају повереници рачуна.

Најзад, мисију повереника рачуна не треба помешати ни са оном коју обавља комисија берзанских операција код друштава која чине јавни позив на штедњу.

Историјска еволуција. Историјска еволуција подвлачи значај ширења контроле рачуна. У почетку, то јест од Закона од 24. јула 1867. године, повереник није био неопходан, осим код акционарских друштава, где статут организује жељени начин контроле. Систем је дао лоше резултате. Управљачи друштва не прихватају овакав принцип контроле. Они се труде да сместе поверенике у област формалне и илузорне контроле. Повереници су били номиновани без претходних услова у погледу струке или части. То је имало за последицу да поједини буду слепи у правом смислу те речи, док други нису знали да читају ни да броје! Именовани на једну годину, лоше плаћени, неуживајући никакву независност, повереници се задовољавају да предложе одобравање рачуна, који је често варљив и не одговара објективној стварности. Оваква контрола је била више штетна него корисна, јер је створила једну привидну сигурност, а она је одвратила акционаре од личне провере. У моменту велике кризе из 1929. године, умножавање финансијских скандала показало је неопходност реформе.

Она је била реализована декретом-законом од 8. августа 1935. године, чија је главна преокупација (можда мало касно), заштита акционара и штедиша. Са једне стране, нове одредбе су успоставиле принципе који дају гаранције у погледу независности повереника у односу на друштво и његове управљаче. Са друге стране у друштвима која су чинила јавни позив на штедњу један повереник је морао бити наименован између професионалаца уписаних на листи. Идеја је била добра и послужила је једној новој реформи која се наметала.

Реформа је била извршена Законом о друштвима који је донет 24. јула 1966. године. Овај закон је дао повереницима рачуна организацију са кохерентношћу и структуром. Он их је опремио широким овлашћењима истраживања, сасвим осигуравајући њихову независност и ауторитет у односу на управљаче друштвом. Он је проширио њихову мисију, која постаје стална, а поред обавезе да врше контролу рачуна додаје се и обавеза његовог верификовања, што представља лично ангажовање повереника.

На крају, трећа етапа је настала са законом који је био донет 1. марта 1984. године. Он је ојачао независност повереника стављајући им у дужност да обавесте управљаче ако уоче грешке такве природе које могу угрозити континуитет експлоатације. У исто време он је подвукао и ⁴⁾*ојиниши интјерес* као карактеристику

мисије повереника на такав начин да они не могу више бити уважавани једино као заштитници интереса акционара.

Овај закон је широко прихватио наведену осму директиву Савета Европске Уније од 10. априла 1984. године, о сагласности услова који морају бити задовољени од лица којима је стављена у дужност законска контрола рачуноводствених докумената. Позитивно француско право је практично већ у хармонији са овим текстом.

Правна природа функције повереника рачуна. Правна природа везе која повезује повереника и друштво је дискусабилна.

У почетку овој вези је била дата уговорна природа, како је то одређено у члану 43. закона од 24. јула 1867. године. Овај члан гласи: *... ширина и ефекти одговорности повереника према друштву су одређени према општим правилима пуномоћја ...*

Али, оваква квалификација је претрпела многе критике, јер повереници врше верификацију акта, док пуномоћници закључују правни акт у име и за рачун налагодавца. У наставку је било сматрано да је повереник био везан са друштвом уговором о делу.

Заслугом ове уговорне анализе повереници су били асимиловани у чланове других слободних професија, везаних са њиховим клијентима уговором о делу. Али, она одговара све мање и мање реалности. Од када је однос повереника и друштва одређен у закону, контрола рачуна добија⁵⁾ *институционалан* карактер. Повереник постаје орган, такође неопходан за функционисање друштва, као скупштина акционара или управа.

Заиста, Закон о друштвима користи још понегде израз *мандат*, нарочито у свом члану 224. Али, он назначава изборност функције, а не уговор о пуномоћству, што подвлачи **законски** аспект статуса повереника.

Закон од 1. марта 1984. године оживео је ове расправе али у једном другом правцу. Почев од момента када запослени, надлежни министар, а у неким случајевима комисија берзанских операција, могу интервенисати приликом изузећа или опозива повереника, постало је немогуће ове органе асимиловати са другим органима друштва. ⁶⁾*Институција повереника рачуна тежи да успостави посебну компетенцију предузећа, која је у служби не само представника капитала, већ исто и запослених, као и ширег јавног интереса.*

4. Professeur Maurice Cozian à l'Université de Bourgogne, Professeur Alain Viander à l'Université René Descartes (Paris 5), Droit des sociétés;

5. Yves Chartier, Droit des affaires, puf 1992

6. Professeur Maurice Cozian à l'Université de Bourgogne, Professeur Alain Viander à l'Université René Descartes (Paris 5), Droit des sociétés;

А. Статус повереника рачуна.

Професионална организација. Повереници рачуна су чланови слободно организоване професије. Организација подсећа на стручна удружења: лекара, адвоката, архитеката, рачуноводствених експерата итд. Организација повереника рачуна је млада, модели самог организовања су стављени под контролу која је доста блиска администрацији. Поред организација на националном и регионалном нивоу, које су састављене од повереника изабраних од њих самих, налазимо комисију којој је стављено у дужност да упише кандидате на листу професионалаца и да бди над дисциплином у самој професији.

Упис на листу професионалаца захтева многобројне услове. Извесни су негативни, кандидат не сме бити ни запослен нити имати статус трговца. Други су позитивни и имају за циљ да гарантују професионалну стручност кандидата.

Упис на листу даје право да се извршава професија. Међутим, неопходно је још наименовање од друштва.

У даљем тексту ћемо одговорити на питања како се повереници рачуна именују, како извршавају своју мисију и под којим условима њихова функција престаје.

1) Именовање повереника рачуна

Именовање мора да испуњава основне и формалне услове.

Основни услови. Са тачке погледа основних услова, принцип је да поверенике рачуна бирају акционари, јер они извршавају мисију у њиховом интересу. Али, овај избор није у потпуности слободан.

Са једне стране, повереник може бити изабран само између чланова професионалног реда што гарантује његову стручну квалификацију. Са друге стране, повереници рачуна не смеју бити везани са друштвом везама које би ризиковале да умање његову независност. Члан 220. ⁷⁾ Закона о друштвима је предвидео многобројне узроке неспојивости.

Извесни имају директан карактер.

Једни се заснивају на идеји да контролор и контролисани не би могли бити исто лице. Према томе, повереници рачуна не могу бити изабрани између управљача, иначе би сама контрола била илузорна.

Други имају за објекат спречавање да контролор буде зависан од контролисаног. Према томе, не може бити изабрано за повереника рачуна лице које добија било каква примања од друштва. Заиста, постоји страх да повереници рачуна који би били запослени у друштву извршавају млако своју функцију, плашећи се да објављивање уочене нерегуларности повлачи њихово отпуштање.

Члан 220. је затим утврдио много индиректних неспојивости.

7. Code des sociétés Loi n° 66-537 du 24 juillet 1966

Ове неспојивости имају строго тумачење. Поверник би могао бити изузет ако падне под удар које од неспојивости или му недостаје независност која је неопходна за извршење његове мисије.

Непоштовање ових неспојивости повлачи ништавост именовања и излаже повереника кривичној одговорности.

Формални услови. Са тачке гледишта формалних услова, именовање је у принципу у надлежности опште редовне скупштине акционара. Заиста, нормално је да повереник буде именован од акционара, јер су они главни корисници извршене контроле.

Изузетно именовање може бити извршено:

- статутом, када се друштво оснива не чинећи јавни позив на штедњу. Ово именовање комплетира органе под истим условима као и прве управљаче и прве чланове надзорног одбора;

- одлуком суда, која је уследила: било када је скупштина пропустила да изабере повереника, чиме друштво не би могло регуларно функционисати, било када повереник на функцији буде објекат изузећа.

Ни један други начин на именовања није допуштен. Према томе други органи друштва, као што су: управни одбор, надзорни одбор или директоријум не могу на пример, означити привремено повереника рачуна, који би заменио легално изабраног титулара.

Наименовање повереника рачуна мора бити уписано у трговачки регистар, што чини јавним обављање његове функције.

Санкције везане за правила именовања. Нерегуларности именовања или пропуштање избора повереника рачуна има за главну последицу поништење већања опште скупштине. Претња овом санкцијом сведочи о значају која се придаје присуству повереника рачуна у сваком акционарском друштву.

2) Услови обављања мисије

Повереници рачуна извршавају једну слободну професију која има грађански карактер.

Као и сви чланови слободних професија, и они имају: права, обавезе, као и право да буду плаћени за услуге које учине друштву.

а) Искључива права повереника рачуна

Повереници рачуна уживају углавном две врсте искључивих права која им дозвољавају да изврше мисију под задовољавајућим условима.

1) Право информисања

Домашај и карактер права информисања повереника рачуна. Прво, повереници имају право информисања које подсећа по свом домаћају на оно које имају акционари.

Они морају бити позвани на све скупштине акционара и добити тим поводом исте информације као и акционари.

Друго, они морају бити исто позвани на заседања управног одбора или директоријума, која утврђују рачун за протекли период. Позивања на друга заседања ових органа је факултативно. Повереник није само цензор који верификује или евентуално констатује нерегуларност. Он мора исто саветовати управљаче, јер је он орган друштва. Уосталом, сарадња се не ограничава на овај претходни контакт. Закон о друштвима предвиђа да повереник даје на знање управљачима резултате свог коначног извештаја, пре његовог презентирања општој скупштини акционара.

На крају, повереници морају располагати унапред довољним временом. Управљачи морају ставити годишње рачуне и извештај управе на располагање повереницима у седишту друштва, најмање месец дана пре сазивања скупштине акционара.

Међутим, ово право информисања је недовољно, јер има пасивни карактер. Дакле, ефикасна контрола подразумева да повереник ужива једно друго право које му омогућава да верификује писмена и рачуноводствена документа која му нису била саопштена спонтано.

II) Право истраживања

Повереници имају право истраживања. Не само друштва које контролишу, већ они морају имати овлашћења да наставе истраживања рачуна правних и физичких лица која су везана интересним везама са контролисаним друштвом. Заиста, модерни поступци управљања умножавају пословне везе између друштава једне исте групе. Недозвољене радње се дешавају у кругу филијале или друштва која су привидно без директних веза са контролисаним друштвом. Дакле, истраживања ван контролисаног друштва су неопходна. Међутим, она повлаче тешкоће, јер се извршавају према предузећима која то нису тражила нити имају икакву корист од те истраге. Закон о друштвима се потрудио да помири ове противречне потребе предвиђајући три степена у простору истраживања.

Право истраживања према самом контролисаном друштву. Према самом контролисаном друштву повереник ужива најшире право истраживања, јер му је стављено у дужност да на један перманентан начин врши контролу рачуна и примене права реда јавног поретка. При свему томе, он се ипак не може умешати у управљање над друштвом. Ово право истраживања које је признато поверенику садржи у себи четири карактеристике:

- оно је **правило јавног поретка**, статут га не може умањити, јер би несавесни већински акционари били доведени у искушење да спрече повереника у извршењу мисије, за коју су заинтересовани како мањински чланови, тако, и трећа лица која уговарају са друштвом;
- оно је **општи**, то јест контрола се може извршити на свим елементима за које повереник процени да су подесна за утврђивање извесне чињенице.⁸⁾ Повереник има право да све види и да све зна. Законска одредба ов-

лашћује повереника да може комуницирати на лицу места са свим предметима за које сматра да ће му бити корисни за извршење задатка. Нарочито, може контролисати: све уговоре, књиге, рачуноводствена документа класичног или информатизованог типа, регистре записника са седница различитих органа друштва итд. Набрајање није ограничено. Повереник може затражити сваки документ за који процени да ће бити користан за извршење његове мисије. Повереник може извршити истраживање материјалних елемената да би се уверио у истинитост инвентара. Такође, повереник може прегледати и документа која се односе на раније периоде за које је рачун већ верификован ако је испитивање ових докумената корисно за актуелну контролу. Велику ширину овлашћења која имају повереници рачуна према контролисаном друштву лако је оправдати. Повереник делује у име акционара, којих има велики број, што је објективан разлог због којег не могу уживати директно право информисања, али су они ипак власници друштва.

- Овлашћења повереника су *стипална*. Она се извршавају током целе године, а не само између момента од када управљачи састављају рачун, до његовог одобравања од скупштине.
- На крају, овлашћења се морају извршавати под таквим условима да не спречавају нормалан рад друштва. Закон прецизира да се право комуницирања са документима друштва извршава у месту, најчешће у седишту друштва. Заиста, управа би била парализована ако би повереник однео у свој кабинет различита документа чије је присуство у седишту легално обавезно а практично неопходно. Повереник може понети копију документа. Такође, повереник мора поштовати хијерархијску структуру управе над друштвом, на тај начин што ће елементе који су му неопходни затражити од председника управног органа.

Управљачи чине деликит уколико самовољно стипаве претпреке које би спречавале извршење мисије повереника.⁹⁾

Право истраживања према друштвима исте групе. Повереник ужива право истраживања према друштвима исте групе. То је иновација актуелног закона о друштвима, која је била неопходна због превара које се могу реализовати у групи друштава.

У општем случају, када једно друштво поседује више од половине капитала другог друштва (филијала), онда повереник ужива право истраживања у оба друштва.

Право истраживања према трећима. На крају, повереник рачуна може извршити своја овлашћења према трећим лицима.

На првом месту, неопходно је да треће лице има извршен посао за рачун контролисаног друштва.

8. Professeur Yves Guyon à la Faculté de droit de l'Université de Paris I (Pantheon-SORBONNE) Droit des affaires, tome 1;

9. Code des sociétés; loi n° du 24 juillet 1966

На другом месту, неопходно је да се ради о информацијама које су корисне и у вези са извршењем мисије повереника.

б) Обавезе повереника рачуна

Насупрот овим овлашћењима, повереници рачуна имају многобројне обавезе. Према друштву све обавезе извиру из идеје да повереник мора извршавати контролу у интересу свих акционара, обављајући је са ревношћу, стручно, непристрасно и независно колико то може досегнути један квалификовани професионалац.

Повереник мора извршавати лично главну ствар своје мисије, што му не забрањује да има помоћнике.

Повереник рачуна је дужан да чува као професионалну тајну сазнања до којих је дошао приликом обављања своје функције. Тајност је контрагет овлашћењима која повереник има у домену информисања и истраживања.¹⁰⁾ *Повереник има право да све зна, али и обавезу да ништа не сме рећи.*

Постојање професионалне тајне повлачи тешкоће, када у току опште скупштине један акционар тражи појашњавање појединих чињеница које имају поверљив карактер. Можемо се онда запитати, да ли повереник мора одговорити, јер је његова улога да информише, или мора одбити, позивајући се на професионалну тајну. Питање је дискутабилно, изгледа да је решење у скупштинском изгласавању, које може, ако нађе да је потребно, ослободити повереника обавезе чувања професионалне тајне.

Такође, повереник има обавезу немешања у управљање над друштвом. *Он нема овлашћења да процењује оправданости појединих одлука.* Међутим, поједина законска овлашћења повереника су врло близу мешању у управљање над друштвом, као што је сазивање опште скупштине у случају када то не чине овлашћени управљачи.

ц) Хонорар повереника рачуна

Повереник има права на свој хонорар, који пада на терет друштва. Режим примања повереника рачуна је регулисан посебним прописом који обавезије повереника да утврди програм рада, назначавајући број часова који му је неопходан за извршење своје мисије. Потом се висина утрошених часова одређује заједничким споразумом између повереника и друштва.

3) Престанак функције повереника

Стабилност као неопходност обављања функције повереника рачуна. Повереници рачуна не могу извршавати своје функције на један ефикасан начин, ако не уживају одређену стабилност. Контрола и верификација рачунског периода претпоставља да повереник у одређеним ситуацијама заузме позицију која се неће свидети управљачима. Повереник мора бити заштићен од незадовољних управљача,

10. Professeur Yves Guyon à la Faculté de droit de l'Université de Paris I (Panthéon-SORBONNE) Droit des affaires, tome 1;

који би могли: било опозивом, било стављањем препрека за његов поновни избор, угрозити његову стабилност.

Функција повереника престаје са истеком рока од шест година.

Изузетно, функција повереника рачуна може престати опозивом. Да би гарантовао његову независност, закон је предвидео два услова.

Са једне стране, опозив не може уследити због било којег мотива. Он претпоставља постојање грешке или спречености.

Са друге стране, опозив није у надлежности опште скупштине акционара, која је, иначе, номинувала повереника. *Опозив проглашава председник трговачког суда*, након спроведене процедуре, која је по свом карактеру проста и брза.

Повереник рачуна може бити изузет са своје функције. Изузеће се инспирише мотивима који су неспојиви са мисијом која је поверена повереницима, али је одредба закона оставила моћ процене суду, јер је независност појам који је тешко заокружити.

Такође, функција повереника може престати у случају оставке.

Последице престанка функције повереника рачуна. За време од пет година по престанку функције, повереник не може постати управљач, генерални директор или члан директоријума друштва у којем је вршио контролу.

Б. Мисије повереника рачуна

1) Главна мисија, контрола рачуна

Верификација регуларности и истинитости рачуна. Закон о друштвима намеће поверенику два задатка.

1) На првом месту, он мора контролисати на један *јерманениан* начин главне рачуноводствене документе састављене од управљача, међу којима су најважнији: биланс и обрачун резултата. *Повереник нема за задатак да проверава ариџметичку тачност рачуна, он мора утврдити његову регуларност, истинитост као и способност да прикаже стварну слику ситуације друштва.*

2) На другом месту, повереник мора верификовати *истинитост* рачуноводствених или финансијских информација које акционари добијају од управљача.

Резултати контроле. Тако извршена контрола од повереника рачуна има следећи резултат.

- Повереник ставља управљачима на знање резултате свог рада.
- Повереник потврђује регуларност и истинитост рачуна.
- На крају, повереник подноси извештај скупштини акционара која је позвана да се изјасни о рачунској години. Ако рачуни нису апсолутно истинити и регуларни, повереник назначава, било своја посматрања или резерве, било разлоге због којих је одбио да потврди њихову истинитост.

Одсуство извештаја повереника рачуна повлачи нишпавост скупштине која решава о рачунској години.¹¹⁾

2) Посебни задаци

Посебни задаци повереника рачуна се налазе у доменима:

Информације. Повереник нема за задатак да информише акционаре, овај задатак припада управљачима. Он се задовољава **контролом квалитета информација** које акционари примају од управљача. Такође, повереник има за обавезу да открије јавном тужиоцу чињенице које указују на постојање кривичног дела, а које је открио у току обављања своје мисије.

Контроле. Повереник рачуна својим овлашћењима осигурава да се измена статута изврши под законским условима. Али, он не сме дати процену целисходности ових измена, јер би то било мешање у управљање над друштвом. Ова интервенција је изузетно значајна у случајевима увећања капитала друштва.

Замене других органа друштва. Повереник мора сазвати скупштину акционара када су управљачи ометени или одбијају да то учине.

Узбуне. Повереник који утврди чињенице са таквом природом да могу компромитовати континуитет експлоатације, мора покренути поступак узбуне са циљем да се изазову мере исправке.

Ц. Одговорности повереника рачуна

Повереник рачуна је изложен широкој кривичној и грађанској одговорности. Ако оставимо по страни кривичну одговорност, за покретање грађанске одговорности је неопходно постојање, са једне стране, грешке и са друге стране, узрочности између грешке и причињене штете друштву.

(чланак примљен 26. XI 1999.)

Le commissaire aux comptes

Le sommaire

Professionnel inscrit sur une liste dressée par les commissions régionales, dont la mission est de contrôler la comptabilité des sociétés, de la certifier et de vérifier que la vie sociale se déroule dans des conditions régulières. Il est également investi d'une mission dans le cadre de la procédure d'alerte.

Le commissaire aux comptes est nommé par l'assemblée générale de la société pour six exercices, mais n'est révocable que judiciairement. La mission de commissaire aux comptes peut être exercée individuellement ou dans le cadre de sociétés de commissaires aux comptes. La profession de commissaire aux comptes est une profession libérale.

Les mots principaux: le commissaire aux comptes, la profession libérale.

11. Code des sociétés; loi n° du 24 juillet 1966